

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ

1942

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & Σ^{ΙΑ} Α.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
38 — ΣΤΑΔΙΟΥ — 38
ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Κ.Δ. της Κ.Τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΕΤΟΣ ΙΓ' 1942
ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1942

ΤΕΥΧΟΣ 361

Η ΓΗ ΚΑΙ ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ

Δέρνει

τοῦ γεναριοῦ ὁ θρακιᾶς
μὲ τὰ σταχτιά του τὰ φτερά
σὸ διάσελο
τὸ ἀπόμονο τὸ δέντρο.
Στὰ κλώνια τὰ ξερά,
ποῦ ἀπὸ τὴ ρίζα τῆς καρδιᾶς
φυτρώνουν,
σφυρᾶν τὰ φίδια του·
συρτὰ τυλίγονται καὶ ξετυλίγονται
καὶ φαρμακώνουν.

Εἶταν τὸ Μάη

σάν τῆς ἀγαπημένης μου τὴν κεφαλή,
τὸ φουντωτό, τὸ λαμπερό,
τὸ μοσκομουρισμένο.
Στὸ δέντρο τώρα τὸ νεκρό,
πρὶν μέσα του καὶ γύρα
οἱ εὔρες πηγαινόρχονταν
καὶ τὸ χαϊδολογούσανε·
κ' ἐρίγαε αὐτὸ καὶ λύγιζε
κι ἀντήχαε σὰ λύρα.
Τώρα σ' ἀκρότατο σπασμὸ
πετρώσαν τὰ κλωνάρια,
καὶ τὸ χαρούμενο ὄνειρο
τῆς αὐλῆς φυλλωσιᾶς
πέρα στοὺς κάμπους σκόρπισε

σὰ μήνυμα θανάτου
στὴ λάσπη ἐκεῖ χρυσολογάει
καὶ πνίγεται στῆς ἀκροθαλασσιᾶς
τὴν ἄρμην ἐκεῖ κάτω.

Σκληρὸ σὰ νόμος στέκεσαι
ποῦ ὀρίζει :
« Πρέπει νὰ ζεῖς τὴ μπόρα σου
ὅποια κι ἂν εἶναι ».
Σκληρὸ σάν πείσμα ἐκεῖ μπροστὰ
σὸ σκοτεινὸ τὸν οὐρανὸ
τὸν ἄδειο
τὸ σκέλεθρο στυλώνεις τὸ κορμί σου
καὶ σάν κατάρα ἀτίναχτη
μαζεύεσαι,
πολύπαθο,
στὴν παντοδύναμη σιωπῇ σου.

Κι ὅμως σὲ μιὰν ἀνάπαυλα
τῆς κοσμικῆς ὀργῆς
λόγος ἀχὸς ἀκούστηκε
μέσ' ἀπ' τὸ δέντρο :

« Ἀγαπημένη,
ὄσο εἶσαι Ἐσύ,
ὄσο εἶναι φυτεμένοι
μέσ' στ' ἅγιο σου κορμί βαθιά

οί πλοκαμοί της ρίζας μου,
 μέσ' στην όγρη ζεστάδα του όσο βρι-
 οί δίψες μου ζωή, (σ) ακουν
 κορμί είμαι στέριο. Τίποτα
 δέ χάνεται
 και τίποτα δέν τρέμει
 μουγκρίζοντα ἄς κατρακυλοῦν
 ἀπάνω μου οἱ ἀνέμοι
 κι ἄς φαίνονται τὰ χέρια μου
 παρακαλεστικές
 γυμνές κραυγές ἀπελπισμένες,
 μηνύτρες τοῦ θανάτου μου,
 πού κάτω ἀπό τόν οὐρανό
 τρελλά φτεροχτυποῦνε,
 μέσα μου ὑπάρχω,
 μέσα μου,

— όσο εἶσαι Ἐσύ,
 βαθειά Ζωή, —
 διαιωνίζεται
 τοῦ Ἀπρίλη ἢ πρασινάδα
 καί οἱ παπαροῦνες μέσα μου
 φεγγοβολοῦνε.
 Τό λέω τώρα ὀλόγυμνο
 στή βαρυχειμωνιά :
 Ὅσο εἶσαι Ἐσύ,
 μεγάλη μου ἀγκαλιά
 πού δέν περνᾶς,
 ὄλοι οἱ καιροί ἄς περνοῦνε
 όσο πού ὑπάρχεις, ἡ κρυφή
 κι ἀστέρευτη Πηγῆ,
 ὄλα γιά μένα ἀνθίζουνε
 κι ὄλα μέ καρτεροῦνε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΑΤΣΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΝ

ΕΝΑΣ ἢ ΔΥΟ ;

Δυό μάτια γεμάτα ἀπορία καί μιὰ φράση, πού καθόριζε τήν αἰτία καί τήν πρωτοτυπία της, ἔκαναν τόν ἀργό βηματισμό μας ἀπό ἀπογεματινὸ περίπατο... φιλολογικὴ ἀπολογία :

— Δέν τόν ἐπερίμενα ἔτσι !

Καί ὁ σύντροφος τοῦ περιπάτου μου στάθηκε πάλι καί μ' ἐκάλεσε ἀκόμη μιὰ φορά σέ ἀπολογία :

— Δέν τόν ἐφανταζόμουν ἔτσι !

Ὅ,τι εἶχε γίνει ἦταν ἀπλό καί συνηθισμένο : μιὰ φιλικὴ συνάντηση στό πεζοδρόμιο. Ἐνας γνωστός συνάδελφος ἔπεσε στά βήματά μας, ἔκαμε μιὰ μικρὴ στάση, ὅπως θά ἔκανε ἄλλη μιὰ παρακάτω, ἴσως καί τρίτη, καί τέταρτη ἀνάμεσα στό πλῆθος τοῦ κεντρικοῦ δρόμου, τυπικὴ παρουσίαση τοῦ φίλου μου, λίγα λόγια στό πόδι, τίποτα τὸ ἰδιαίτερο καί τὸ ἀξιοσημεῖωτο. Ἐκεῖνος πρὸς τὰ κάτω, ἐμεῖς πρὸς τ' ἀπάνω.

Δέν ἄργησα ὁμως νὰ καταλάβω ὅτι εἶχα κάμει λάθος στό μέτρημα. Ἐνας πρὸς τὰ κάτω, ἕνας καί πρὸς τ' ἀπάνω. Ὅχι δύο. Ὁ φίλος μου ἔμεινε στό σημεῖο πού ἔγινε ἡ συνάντηση, ἀνοίξε πηγάδι, ἔριχνε ἕναν-ἕναν τοὺς συλλογισμούς του κι' ἀπὸ τὸ βάθος του περιμένε ἀπόκριση.

Κι' ἀλήθεια εἶχε ἀνοίξει πηγάδι ἡ σκέψη — καί ἡ ἀπορία — τοῦ φίλου μου. Τὸ ἀνοίγε ὀλοένα καί βαθύτερο καί μέ καλοῦσε ν' ἀκούσω, ἢ τουλάχιστον νὰ δῶ, σάν τις μάγισσες καί σάν τις γυναῖκες καί τοὺς ἄντρες πού τοὺς κυβερνάει ἡ ὑποβολή τους, ἀνθρώπους καί πεπρωμένα, πρόσωπα, ψυχές καί χαρακτήρες, κόσμους ὀλόκληρους, πού πρόβαλλαν ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀπάνω στό νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ, σάν τὴν ἀγαπημένη μορφή πού περιμένει ὁ ἐρωτευμένος ἄντρας ἢ ἡ ἀνυπόμονη γυναῖκα,